

38ste vergadering

Dinsdag 2 juli 1996

Aanvang 9.00 uur

Voorzitter: Tjeenk Willink

Tegenwoordig zijn 72 leden, te weten:

Baarda, Batenburg, De Beer, G. van den Berg, J.Th.J. van den Berg, Bierman, De Boer, Boorsma, Braks, Van den Broek-Laman Trip, Cohen, Dees, Van Dijk, Van Eekelen, Eversdijk, Gelderblom-Lankhout, Van Gennip, Ginjaar, Glastra van Loon, Glasz, Van Graafeiland, Grewel, Grol-Overling, De Haze Winkelman, Heijmans, Heijne Makkreel, Hendriks, Hessing, Van Heukelum, Hirsch Ballin, Hofstede, Jaarsma, De Jager, Jurgens, Ketting, Korthals Altes, J. van Leeuwen, L.M. van Leeuwen, Linthorst, Lodewijks, Loudon, Luijten, Luimstra-Albeda, Lycklama Nijeholt, Michiels van Kessenich-Hoogendam, Pit, Pitstra, Le Poole, Postma, Rensema, Rongen, Roscam Abbing-Bos, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Staal, Steenkamp, Talsma, Tjeenk Willink, Tuinstra, Varekamp, Ter Veld, Veling, Verbeek, Vriseskoop, Werner, Wiegel, De Wit, Wèltgens, Van de Zandschulp, Zijlstra en Zwerver,

en de heer Ritzen, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, mevrouw De Boer, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, de heren Melkert, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Kohnstamm, staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, mevrouw Van de Vondervoort, staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, en mevrouw Netelenbos, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Opheffing van het adviesstelsel in zaken van algemeen verbindende voorschriften en beleid van het Rijk (Herzieningswet adviesstelsel) (24232);**
- **Algemene regels voor de advisering in zaken van algemeen verbindende voorschriften of te voeren beleid van het Rijk (Kaderwet adviescolleges) (24503).**

(Zie vergadering van 1 juli 1996.)

De beraadslaging wordt hervat.

□

Staatssecretaris **Kohnstamm**: Mijnheer de voorzitter! Als ik mij beklaag over het feit dat ik, althans achter deze tafel, het laatste slachtoffer ben van de heer Van den Berg van de fractie van de Partij van de Arbeid, dan is dat tevens een compliment voor de inbreng in wat in de wandelgangen gisteren genoemd werd: Joops laatste college hier. Scherp in zijn analyse, geestig, soms op het vileine af geformuleerd. In zijn tekst zei hij onder andere dat een sterke wetgever gebaat is bij sterke en dus lastige adviseurs. Nu zou het misplaatst zijn om de heer Van den Berg op dit punt adviseur te noemen. Scherp en lastig was hij zeker en dus zijn de Kamer, de Staten-Generaal, het kabinet en de regering gebaat geweest bij die inbreng. Nu troost ik mij met de gedachte dat het verlies van zijn sterke en lastige inbreng hier ongetwijfeld zal worden gecompenseerd door de winst van zijn sterke en lastige inbreng bij de nieuwe

werkgever. Ik wens hem daar heel veel plezier en succes.

Voorzitter! De heer Van den Berg, als eerste woordvoerder in een uiterst boeiende reeks van sprekers, ook qua inhoud, zei dat op zichzelf de kritiek ten aanzien van het wetsvoorstel niet zozeer zag op de tekst van de wet als zodanig en misschien zelfs niet of zelfs minder op de herziening van het adviesstelsel als zodanig, maar meer op een aantal achterliggende gedachten, waarbij als rode lap op de stier ± als ik het zo mag formuleren ± en als een steen des aanstoots de kreet werkt, en het belang dat daaraan gehecht wordt, van het primaat van de politiek, in de hele operatie die thans voorligt.

Er zijn twee redenen waarom ik bij die steen des aanstoots, het primaat van de politiek, in ieder geval wil proberen om te laten zien dat het a. niet zo raar is en b. bovendien op een andere wijze te zien valt en naar mijn gevoel ook zou moeten worden gezien. Waarom is het nog niet zo raar? Daarvoor ben ik te rade gegaan bij de uitgave van Socialisme en Democratie van januari 1985, bij een artikel van de toenmalige directeur van de Wiardi Beckman-stichting, de heer J.Th.J. van den Berg, die in een uiterst lezenswaardig artikel zegt dat, vanuit een algemeen respect voor het beginsel van rechtsstaat en democratie, dat in Nederland nog steeds levend is gebleven: "het mogelijk moet zijn gezag en effectiviteit van regering en parlement te herstellen en te verbeteren". Vanuit die wens komt de heer Van den Berg, als directeur van de Wiardi Beckman-stichting, tot acht remedies, waarbij de vijfde als volgt luidt. "De met nota's, plannen en concept-wetsvoorstellen gepaard gaande procedures van advies en